

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการจัดเนื้อหาโดยภาพหนึ่งประกอบเสียงต่อการรับรู้เรื่องการปลูกข้าวของเกษตรกรในตำบลตำราญราษฎร์ อำเภอคอยสะแก จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร และเพื่อเปรียบเทียบผลความรู้ของเกษตรกรจากรายการสไลด์ประกอบเสียงที่ผลิต โดยใช้เทคนิคการดำเนินเรื่องที่มีรูปแบบต่างกัน คือ 1. สไลด์ประกอบคำบรรยาย 2. สไลด์ประกอบคำบรรยายที่มีการนำเสนอโครงเรื่อง เนื้อหาและหัวข้อก่อนเข้าบทเรียน 3. สไลด์ประกอบคำบรรยายที่มีการนำเสนอโครงเรื่อง เนื้อหา หัวข้อก่อนเข้าสู่บทเรียน และมีการสรุปเนื้อหาหลังการจบบทเรียน และเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อความรู้เรื่องการปลูกข้าวหลังจากได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้วยสไลด์ ทั้ง 3 ประเภท ของเกษตรกรในตำบลตำราญราษฎร์ อำเภอคอยสะแก จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือเกษตรกรที่มีอาชีพทำนา ในเขตตำบลตำราญราษฎร์ อำเภอคอยสะแก จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการสุ่มแบบชั้นเพื่อให้ได้ตัวแทนของประชากรที่มีการกระจายตัว จำนวนประชากรที่ใช้คือร้อยละ 15.60 ของเกษตรกรมีอาชีพทำนาทั้งหมดในตำบลตำราญราษฎร์ ได้ตัวแทนของประชากรจำนวน 66 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยสไลด์ประกอบเสียงเรื่องการปลูกข้าวขาวดอกมะลิ 105 จำนวน 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 สไลด์ประกอบเสียงธรรมดา ชุดที่ 2 สไลด์ประกอบเสียงที่มีการกล่าวนำเสนอโครงเรื่อง หัวข้อเนื้อหาก่อนเข้าบทเรียน ชุดที่ 3 สไลด์ประกอบเสียงที่มีการกล่าวนำเสนอโครงเรื่อง หัวข้อเนื้อหาก่อนเข้าบทเรียน และมีการสรุปเนื้อหาหลังการจบบทเรียน

แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐาน, แบบสัมภาษณ์วัดความรู้, แบบสัมภาษณ์ประเมินคุณภาพสไลด์ประกอบเสียง นำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่และบันทึกคะแนนลงในแบบรหัส และนำไปวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยสถิติที่ใช้คือ 1) สถิติพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่าสูงสุด, ค่าต่ำสุด 2) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ด้วย Pearson Product Moment Correlation เนื้อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม และเพื่อหาความ

สัมพันธ์ระหว่างสไลด์ 3 ประเภท ในการถ่ายทอดความรู้เรื่องการปลูกข้าวชาวดอกมะลิ 105 กับความรู้ของเกษตรกรหลังการชมสไลด์ทั้ง 3 ประเภท ด้วย Oneway ANOVA

จากการวิจัยทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรคือ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.7 เป็นเพศชาย ที่เหลือเป็นเพศหญิง ร้อยละ 27.3 มีอายุเฉลี่ย 54.4 ปี ระดับการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.4 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และจากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ในประเด็นที่สำคัญ

พบว่า ความรู้เรื่องการปลูกข้าวชาวดอกมะลิ 105 ของเกษตรกรหลังการ ชมสไลด์ทั้ง 3 ประเภท กับตัวแปร อายุ และระดับการศึกษาของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถอธิบายได้ว่า เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ มีระดับอายุที่ใกล้เคียงกัน และมีระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงทำให้ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ด้านอายุ และระดับการศึกษา กับความรู้เรื่องข้าวชาวดอกมะลิ 105 หลังการถ่ายทอดความรู้ด้วยสไลด์ทั้ง 3 ประเภท รวมทั้งเมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของความรู้ เรื่องการปลูกข้าวชาวดอกมะลิ 105 ระหว่างเกษตรกรเพศชาย กับเกษตรกรเพศหญิง ด้วย t-test

พบว่า ความรู้เรื่องการปลูกข้าวชาวดอกมะลิ 105 ของเกษตรกรระหว่างเพศชายกับเกษตรกรเพศหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งนับได้ว่าบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัยในข้อที่ 1

ในส่วนของวัตถุประสงค์งานวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบผลความรู้ของเกษตรกร จากรายการสไลด์ประกอบเสียงที่ผลิตโดยใช้เทคนิคการดำเนินเรื่องที่มีรูปแบบต่างกัันนั้นจากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างสไลด์ 3 ประเภท ในการถ่ายทอดความรู้ เรื่องการปลูกข้าวชาวดอกมะลิ 105 กับคะแนนความรู้เรื่องการปลูกข้าวชาวดอกมะลิ 105 หลังการชมสไลด์ทั้ง 3 ประเภท ของเกษตรกร

พบว่า จากวิธี Scheff แสดงว่าคะแนนความรู้เรื่องข้าวชาวดอกมะลิ 105 ของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดโดยสไลด์ ทั้ง 3 ประเภท มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ คือ

- สไลด์ชุด A กับสไลด์ชุด B ให้ความรู้ต่างกัันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05
- สไลด์ชุด A กับสไลด์ชุด C ให้ความรู้ต่างกัันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05
- สไลด์ชุด B กับสไลด์ชุด C ให้ความรู้ต่างกัันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากผลการวิเคราะห์ สามารถสรุปได้ว่า

- สไลด์ชุด B ให้ความรู้แก่เกษตรกรได้ดีกว่าสไลด์ชุด A
- สไลด์ชุด C ให้ความรู้แก่เกษตรกรได้ดีกว่าสไลด์ชุด A
- สไลด์ชุด C ให้ความรู้แก่เกษตรกรได้ดีกว่าสไลด์ชุด B

และสามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้

- สไลด์ชุด C เป็นสไลด์ที่ถ่ายทอดความรู้เรื่องการปลูกข้าวขาวดอกมะลิ 105 แก่เกษตรกรได้ดีเป็นอันดับ 1
- สไลด์ชุด B เป็นสไลด์ที่ถ่ายทอดความรู้เรื่องการปลูกข้าวขาวดอกมะลิ 105 แก่เกษตรกรได้ดีเป็นอันดับ 2
- สไลด์ชุด A เป็นสไลด์ที่ถ่ายทอดความรู้เรื่องการปลูกข้าวขาวดอกมะลิ 105 แก่เกษตรกรได้ดีเป็นอันดับ 3

การวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณภาพของสไลด์ประกอบเสียงที่มีการจัดเนื้อหาที่ต่างกันทั้ง 3 ประเภท การประเมินคุณภาพในประเด็นต่างๆ คือ ความคมชัดของภาพที่เห็น, ความน่าสนใจ, ความชัดเจนของตัวอักษรบนภาพ, ความสัมพันธ์ระหว่างคำบรรยายกับภาพ, ความชัดเจนของเสียงที่บรรยาย, ระยะเวลาในการฉายสไลด์, สถานที่ใช้เป็นห้องฉายสไลด์, ความเหมาะสมของเวลาที่ชมสไลด์, คำแนะนำต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ผู้ร่วมงานว่าชัดเจนเพียงใด, คนตรีประกอบที่เหมาะสม

ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ค่าเฉลี่ยไว้คือ ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00 - 1.67 ควรปรับปรุงค่าเฉลี่ยคะแนน 1.68 - 2.35 คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.36 - 3 คุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี พบว่าจากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยที่ได้ คือ สไลด์ชุด A ได้คะแนนค่าเฉลี่ย 2.9545, สไลด์ชุด B ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนที่ 3.000 สไลด์ชุด C ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนที่ 3.000 สรุปว่าสไลด์ทั้ง 3 ชุด มีคุณภาพที่ดีเหมาะสมสำหรับใช้ถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัย

1. จากการวิจัย พบว่า สไลด์ประกอบเสียงที่มีการจัดเนื้อหาประกอบด้วย คำบรรยาย มีการกล่าวนำโครงเรื่องหัวข้อบทเรียนก่อนเข้าบทเรียน และมีการสรุปบทเรียนหลังจบบทเรียน สามารถให้ความรู้แก่เกษตรกรได้เป็นอย่างดี เพราะเกษตรกรมีความสนใจ ได้รับความรู้มาก ดังนั้น สไลด์ประเภทนี้จึงสามารถนำไปเป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี เหมาะกับงานส่งเสริมการเกษตร

2. ในการจัดทำสไลด์ประกอบเสียง นอกจากใช้ภาษากลางในการบรรยาย ควรทดลองเปลี่ยนเป็นภาษาท้องถิ่น หรือภาษาประจำชนเผ่าบนพื้นที่สูง ให้ตรงกับพื้นฐานของเกษตรกรในพื้นที่ที่จะใช้สื่อ ก็จะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

1. การทดสอบการจัดเนื้อหาของสไลด์ ประกอบเสียงที่มีการบรรยาย มีการกล่าวนำ โครงเรื่อง หัวข้อบทเรียนก่อนเข้าบทเรียน และมีการสรุปเมื่อจบบทเรียนทำให้เกษตรกรได้รับความรู้เป็นอย่างดี ในส่วนของการวิจัย ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับสื่อชนิดอื่นๆ เช่น สื่อวีดีโอ หรือ สื่อแผ่นพลิก เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติม นอกจากการรับความรู้จากสไลด์ประกอบเสียง ซึ่งเป็นการศึกษาในห้องบรรยาย น่าจะมีการศึกษาในภาคปฏิบัติควบคู่ไปด้วย เพื่อหาผลว่าเกษตรกร จะได้รับความรู้เพิ่มเติมมากขึ้น หรือไม่จากการฝึกปฏิบัติ

3. ในการแบ่งกลุ่มประชากร เพื่อการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คำนึงถึงระดับคะแนน pre-test เป็นหลักเพื่อให้เกิดการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างให้มีระดับคะแนนที่ใกล้เคียงกันในการชมสไลด์ทั้ง 3 ชุด ทั้งนี้เพื่อให้ไม่เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบในการทำ pre-test หลังจากชมสไลด์ทั้ง 3 ชุด และการทำ pre-test เพื่อจัดลำดับคะแนนเป็นการทำอย่างริบเร่งก่อนการเข้าชมสไลด์ และใช้เวลาไม่มาก ทำให้ผู้วิจัยขาดความระมัดระวังในเรื่องการกระจายของปัจจัยพื้นฐานเกษตรกร อายุ เพศ และระดับการศึกษา ทำให้ได้กลุ่มประชากรศึกษาในแต่ละกลุ่มมีการกระจายด้านปัจจัยพื้นฐานเกษตรกรไม่สม่ำเสมอเท่าที่ควร ดังนั้น ในการศึกษาของผู้ที่จะศึกษาในเรื่องประเภทนี้ในครั้งต่อไป นอกจากการกระจายตัวของระดับคะแนนแล้ว ควรคำนึงถึงการกระจายตัวด้านปัจจัยพื้นฐานต่างๆ ของเกษตรกรให้มีความเท่าเทียมกันให้มากที่สุด เพื่อผลการศึกษาที่ดีที่สุด

4. การใช้ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ อาจจะมีจำนวนน้อยไปคือ มีเพียง 22 คนต่อการชมสไลด์ในแต่ละชุดรวม 3 ชุด 66 คน อาจจะเป็นสาเหตุในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ด้านปัจจัยพื้นฐานของเกษตรกรกับความรู้หลังจากการชมสไลด์ ทุกตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ ดังนั้นเมื่อมีการวิจัยในทำนองเดียวกันในครั้งต่อไปควรเพิ่มจำนวนตัวอย่างในการวิจัยให้มากขึ้น เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ชัดเจนมากขึ้น

5. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำ post-test ทันที หลังจากทีเกษตรกรชมสไลด์จบ ซึ่งอาจจะเป็นผลให้เกษตรกรสามารถทำแบบทดสอบความรู้ได้คะแนนในระดับที่สูงในการวิจัยครั้งต่อไปในเรื่องประเภทเดียวกันนี้ เสนอแนะให้ควรมีการทำ post-test หลังการชมสไลด์ 5-10 วัน เป็นต้น เพื่อศึกษาว่าองค์ความรู้ที่เกษตรกรได้รับไปจากการชมสไลด์ เกษตรกรยังมีความจำ ความรู้ที่จะมาทำแบบทดสอบความรู้หรือไม่ ผลคะแนนจะเป็นอย่างไร